

ick houde mij geluckich, dat ick zijne deuchden soo eenichsins van verre can begrijpen". Had De Groot de maker mogen zijn van zijn eigen lot en geluk, hij zou zich zatgedronken hebben aan boeken van Erasmus, epigrammen van Stobaeus, commentaren op de evangelies, historiën van de oude Goten, en zou gestorven zijn met een zelfde soort roem als de Scaligers en Vossiussen van zijn dagen.

Maar hij heeft zijn lot niet mogen maken. Zijn leven is in tweeën gebroken, zooals men een stok in tweeën breekt. Gebroken, door dien coup d' état van woensdag 29 Augustus 1618 in de vertrekken van het Binnenhof, wanneer de gardekapitein van Zijn Excellentie (Maurits) er den pensionaris van Rotterdam, zitting hebbend in gecommiteerde raden van Holland, den man die sinds 1613 en 1617 aan politiek is gaan doen, op het onverwachtst in hechtenis neemt en laat. Op maandag 13 Mei 1619 gaat Barneveldt naar het schavot; op zaterdag 18 Mei 1619, daags voor Pinksteren, krijgt Grotius levenslang; van donderdag 6 Juni 1619 af zit hij op Loevestein ingekerkerd, voorgoed. En ondanks de ontvluchting wordt hij gedoemd — als die andere pensionaris van Rotterdam, Gijsbert Karel — om zijn zeventien beste levensjaren te slijten in ambteloosheid, elken dag in onzekerheid en onrust over wat het leven hem brengen zal. Het leven brengt hem: ondank en tegenslag.

Onder al dien tegenslag geen zoo zwaar als de ballingschap. Deze in elk opzicht internationale mensch kan zich maar niet onthollandschen. Deze op alle wijzen door het vaderland gekrenkte kan de vaderlandsliefde maar niet wegwieden uit zijn hart.

In October 1631, tien jaar na de vlucht, probeert hij dien ijzeren, ondraaglijken band der ballingschap te doen springen. Na door Maria het terrein te hebben laten verkennen, waagt hij het er maar op; vaart over zee van Rouaan naar Zeeland en Rotterdam; komt er eind October aan bij zijn gastheer Versyden. Zijn eerste uitgang is naar de Groote Markt, om het metalen beeld van Erasmus te zien (het tegenwoordige), dat na het bestand, in 1622, in de plaats gekomen is van het steenen standbeeld, dat De Groot als pensionaris er heeft gekend. Hij poogt den prins (Frederik Hendrik) voor zich te winnen, ziet in Delft zijn bedaagde ouders terug, wijkt in December uit naar Amsterdam, maar dient in